

ჩვენი სპეკოთა სტორის
და იუმორის თქრთვირს—

სამეცი წლისთავს ულოცავს
„ნახვი“ ძვირფეს „ქოკოდის“!

ISSN 0132-6015

ნახვი

20
1982

„КРОКОДИЛУ“

ЛЕТ

ნახ. ზ. აფიშკინისა

„მრავალაროვნანი“ პენტაგონი

სიცვილის საერთო იუბილე

1922 წლის 27 აგვისტოს, დილით, გაზეთის კორსკებთან მდგარი რიგები აშკარად ღელავდნენ — „რა ბოჩაია გაზეთას“ მანამდე უსახელო ყოველკვირეული ილუსტრირებული დამატების მკითხველები გაოცებულნი იყვნენ მისი გარეგანით— გაზეთის გაზეული გვერდიდან მოსჩანდა წიანგის დაღრჭენილი, წითელი ხახა... ნახატის წარწერა იუნყებოდა: „მოულოდნელი დამატება“. იგი მართლაც მოულოდნელი იყო, რადგან სატირული გახლდათ!

ასე იშვა ამ 60 წლის წინათ ჩვენი ჟურნალი. მან სწრაფად მოიპოვა პოპულარობა მკითხველთა შორის, რამეთუ, სხვა იუმორისტული გამოცემებისაგან განსხვავებით, მიზნად ისახავდა არა მარტო მკითხველთა გართობასა და გაცინებას, არამედ იმასაც, რომ დახმარებოდა ადამიანებს, ნორმალურად ეცხოვრათ და ემუშავათ, ესე იგი, დაეცვა ისინი „არანორმალური“ ადამიანებისაგან — მომხვეჭელების, მექრთამეების, ბიუროკრატების, მლიქვნელების. უსულგულოებისაგან!

სწრაფად იზრდებოდა ჟურნალის ტირაჟი. წლიდან წლამდე სულ უფრო მრავლდებოდა წერილების რიცხვი. ახლა „კროკოდილი“ იბეჭდება თითქმის 6 მილიონი ტირაჟით, ხოლო რედაქცია ყოველწლიურად დაახლოებით 100 ათას წერილს იღებს.

ჟურნალს არასოდეს უღალატია თავისი პრინციპისათვის — ყოფილიყო ცხოვრების შუაგულში, ხელი შეეწყო საზოგადოებისათვის იმ ამოცანების გადაწყვეტაში, რომლებიც მას პარტიამ და მთავრობამ დაუსახეს.

„კროკოდილი“ ებრძვის საგარეო და შინაგან კონტრრევოლუციას, მონაწილეობს კოლექტივიზაციაში.

ეომეზა ფაშისტებს, აღადგენს დანგრეულ მეურნეობას...

ჟურნალს ახლაც დიდი სამუშაო აქვს — სოფლისა და ქალაქის მშრომელებისათვის სასურსათო პროგრამის განხორციელებაში დახმარება, პროდუქციის ხარისხისათვის ბრძოლა, უქნარების, ლოთების, სამუშაოს გამცდენების გამოაშკარავება, შრომის დისციპლინის განმტკიცება!...

ჟურნალის ფურცლებზე დიდი ადგილი ეთმობა საერთაშორისო თემატიკას: იმპერიალიზმის მტაცებლური არსის მხილებას, ჩაგრულ ხალხთა გამათავისუფლებელი ბრძოლის მხარდაჭერას, მთელ მსოფლიოში მშვიდობის განმტკიცებას!...

...ყოველდღიურად რედაქციის შენობას მოადგება ხოლმე მკითხველთა წერილებით გატენილი ტომრებით სავსე მანქანა. გვწერენ ჩვენი თვალწინდელი სამშობლოს სხვადასხვა კუთხიდან, უცხოეთიდან!... ეს წერილები კარგი ადამიანების ხელში ხვდება. ეს ჩვენი მხატვრების, ჟელეტონისტების ხელებია, ისინი სათუთად ინახავენ იმ მოღვაწეთა ანდერძს, ჟურნალის სათავეებთან რომ იდგნენ!...

— ამხილე ბოროტება, დაამკვიდრე სიკეთე! — ამბობდნენ ისინი, — სიკეთემ, სიმართლემ, სამართლიანობამ, ბოლოს და ბოლოს, უნდა სძლიოს კომუნისტური მორალისათვის უცხო ყოველგვარ სისაძაგლეს! და, აი, უკვე 60 წელია, „კროკოდილი“ ძირფესვიანად თხრის ბოროტებას, ხელს უწყობს ყოველგვარი სიკეთის დამკვიდრებას და ამაში შენ, ჩვენო ძვირფასო მკითხველო და კორესპონდენტო, ჩვენი ერთგული თანაშემწე ხარ!

ასე რომ, ჩემი იუბილე შენი იუბილეა!

333ანი ღვაკოინი,

ჟურნალ „კროკოდილი“ მთავარი რედაქტორი.

ჩემო ძვირფასო უფროსო ძმაო! სახელთვანი სამოცი წლის იუბილეს სულითა და გულით მოგილოცავ შენი ორმოცდაცხრამეტი წლის სენია — ქართული „ნიანგი“! მოგილოცავ, მოგესალმები და გისურვებ, რომ შენი მახვილი მარად ბასრი ყოფილიყოს და არასდროს დაჩლუნგებულიყოს!

ძვირფასო ძმაო! შენი დაბადების დღეს ზვიმობს ხოცილი მთელ დედამიწაზე და მართლაც სამწუხაროა, რომ ეს დღე წელიწადში მხოლოდ ერთხელ მოდის!

შენს იუბილზე შორეული კავკასიონის გადაღმიდან მოვედი, იმ კუთხიდან, სადაც ზღვაც არის და მდინარეებიც, თუმცა არც ერთში ნიანგები არ ბინადრობენ, მაგრამ, რაც მთავარია, მე მოვედი იმ რესპუბლიკიდან, სადაც საქმეები კარგად მიდის! ღმერთმა ქნას და, კვლავაც ასე გაგრძელდეს, რათა გაისად, ჩემი 60 წლის იუბილზე, ეს მრისხანე სახელი შემიცვალონ და უფრო ნაზი, ვთქვათ, „მტრედი“ დაამარქვან! ვეჭვობ, რომ ეს მოხდეს, რადგან ჩვენს საკბილოს რა გამოლევს?! სატირული ჩანგლებიც რომ გადაეყაროთ, ადამიანს სიცილი მაინც მოუხდება!

„სიცილი მრისხანე ძალაა, ადამიანთა ოპტიმიზმს მოწმობს, სულიერი სიჯანსაღის ნიშანია“.

„ზოგჯერ ჭეროვნად არ ვაფახებთ იუმორიბ ჩოლს, სწორად კი სუმრობითაც შეიძლება საქმეს გამოადგე“.

ეს ოქროსიტყვები ყოველი ჩვენგანისათვის ძვირფას ლეონიდ ილიას ძე ბრეუნეს ეკუთვნის! სიცილის მსახურთ მუდამ უნდა ახსოვდეთ ისინი!

მოსკოვს რომ მოვდიოდი, ჩემმა ყოფილმა მთავარმა რედაქტორმა, ლენინური პრემიის ლაურეატმა ნოდარ დუმბაძემ დამავალა, გადმოგცე მისი გულწრფელი სალაპი და გისურვო ყოველივე კარგი და საუკეთესო!

ამ დავალებას, ჩემდა თავად, დავუმატებ ერთ მოვონებას: პატივცემული ნოდარის მდიდარი კოლექციიდან „მარადისობის კანონის“ ავტორი იხსენებს:

ერთხელ, კინდლაში, კოსმონავტ ლეონოვს ვკითხე, ვიდრე „სოიუზისა“, და „აპოლონის“ ერთობლივი გაფრენა-შეპირაპირება მოხდებოდა:

— ასეთ შემთხვევაში რა ნიშნის მიხედვით არჩევენ კოსმონავტებს-მეთქი.

მან ოთხი პირობა ჩამომითვალა:

1. გულადობა;
2. სწრაფი მოსაზრების უნარი;
3. დაკისრებული საქმის ზედმიწევნით კარგი ცოდნა და...
4. იუმორის გრძობა“.

ჩემო ძვირფასო სენია! ყველა აქ დამსწრეს, რა თქმა უნდა, სჯერა, რომ შენ მართლ ეს უკანასკნელი თვისება კი არა, ოთხივე ზემოხსენებული გაქვს და შეგიძლია, ჩაირიცხო კოსმონავტთა რაზმში! ოღონდ კოსმოსში არ დარჩე, რომელიც თვეზის თანავარსკვლავედში, მალე დაბრუნდი! — ნიანგი ძალიან საჭიროა დედამიწაზე!

სხვათა შორის, ჩემი სარედაქციო კოლეგიის წევრია საქვეყნოდ პოპულარული რომანის („დათა თუთაშხია“) და ტელეფილმის („ნაპირები“) — ავტორი ჭაბუა ამირეჯიბი! წამოსვლის წინ ვეძებე იგი, მაგრამ ვერ ვიპოვე. მეორე ნაპირზე უკვე გასული და ამიტომ მის მიერ რუსულად თარგმნილი მისივე რომანი სპექულანტისაგან ვიყიდე და ჩამოგიტანე!

მეგობრებო! საქართველოში ახლა შესანიშნავი კლიმატია, როგორც ბუნებრივი, ისევე მორალურ-ფსიქოლოგიურიც! მჯერა, რომ ეს კლიმატი მარადიულია! გაისად 60 წლისა ვხდები და მთელ სატირულ-იუმორისტულ ამქარს გიწვევთ ჩემი დაბადების დღეზე!

დასასრულ, ნება მიბოძე, გადმოგცე ეს ადრესი! რაც შეეხება ჩემს მეორე ადრესს, გთხოვ, ჩაიწერო: საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა, ქალაქი თბილისი, რუსთაველის პროსპექტი №42, მეორე სართული, კიბის ხელმარცხნივ!

ამერიკული თავისუფლება

ნახ. ბ. ლეონი

— ლეონკა, არ გინდათ, ჩემი ძვირფასი ბანკოტი?

ძართული ხალხური იუმორი

ახალბაზრდა ესტუმრა მეგობარს. მასპინძელი ჩაიღვიძრა ულოლიადა...

მზრული თოხებს ყიდის. მეგრული შეტყობა.

კარგი თოხებია, მარა ტარები აქვს ცოტა მოკლე! — მაინც ნუნი დასდომ მეგრულმა.

სპანს არ მოეწონა სასადილოს ულუფა, განსაკუთრებით — ხიფრიფანად დაჭრილი პური და მებუფეტეს ჰკითხა, რამდენი გაქვს ხელფასიო?

ოთხმოცი მანეთი! — ნამოდი ჩემთან და 300 მანეთს მოგცემ! — კი მაგრამ, შენთან რა უნდა გავაკეთო? — ყაფარს ვხდი და, შენ პურის ჭრაზე გეტყობა, კარგი სპეციალისტი დადგები!

სოფლის ორღობეში ერთმანეთს ხედებიან „ნაქალაქარი“ გოგია და ქართლელი, უპრეტენზიო გოგო მავყალა.

გამარჯვება, გოგია! — ზრასტი! — იი, მეხი კი ჩამოვათხლიშე მაგ შენ ძირნაყარ რუსულსა!

სოფელად ქალიშვილს საქმროსთან განათლებულობით მოჰქონდა თავი და დამშვიდობებისას „პაკა!“-ო, მიამხნებდა. ბიჭმა მეგობრებში იკითხა, რას ნიშნავს ეს სიტყვაო?

უპ, ეგ საშინელი გინებააო! მორიგი გამოთხოვებისას გოგომ ისევ აუნია ხელი: — პაკა! — შენც პაკა, დედაშენსაცა და მთელ შენს ოჯახს პაკაუპი გაიგე?

წვარამოშვიტა და, როგორც ეტყობა, გადაღლილიც. დიდხანს ჩაჰკირკიტებს მოზრდალი ტომის სარჩევს, ნერვიულობს.

რა არი, კაცო, რას ექებ? — „ბრიტვა“ ჩავდე ამ ოხერშია და ვეღარ მიპოვია! გვერდიც არ დამასხმდა!...

ექიმო, ავადა ვარ, მუცელი მგვრემს! — დილით რა ჭამე? — მწვანელი! — სადილად? — მწვანელი! — ვახშმად? — მწვანელი. — ნადი ვეტეკიმთან!

სტუდენტებმა ოქროს თევზი დაიჭირეს.

გამიშვით და, რასაც ინატრებთ, გავაჩინი!

ერთი ყუთი ჩეხური ლუდი! ტრიალ-ტრიალით დაეშვა ლუდიანი ყუთი. — ტარანი ქე ხარ აგერ და გავკეთდით! — გაიხარეს სტუდენტებმა.

ქუთაისელი — ქუთაისელს:

ნამო ერთი, დავეჭყანოთ ერთმანეთს! — ვერ ნამოვალ, ბავშვი დამიტოვა ცოლმა! — შენი ცინგლიანი ლანჩიკა კი არა, პაატა დოუტოვა სააკაძემ შაჰ-აბასს! დოუტოვე მუზობელს და დავეჭყანოთ ერთმანეთს!

ჭიჭიკია სახლში განარებული დაბრუნდა.

რაიო? — ჰკითხა ცოლმა. — დღეს ხუთი კაპიკის ეკონომია გავაკეთე — ავტობუსში არ ჩავჯექი, ფეხით გამოვედი! — შე უტვინო, ტაქსს გამოვიდებოდი და მანეთის ეკონომიას გავაკეთებდი!

ახვანი რაჭველი — იმერელს:

დამეჭიდე, იმერელო! — არ მცალია მე! — ქვე კი არ გაგაჩერებ, შე კაცო?! ნაგაქცე, ადგები და ნახვალ!

სააღდგომო კვერცხები შეღებე? — არა, ქათამი შევღებე და ნითელი კვერცხების დება დაიწყო!

ჭიჭიკიას ძმაკაცი მეათე სართულზეა ხავეარულ ქალთან. ქალი შიშობს, ჩემი ქმარი არ მოვიდესო!

ქვემოთ ძმა-ბიჭები მელოდებიან, ბრუნენტი აქეთ გაჭიმული, რამე რომ იყოს, ფანჯრიდან გადავხტები! — ამშვიდებს ჭიჭიკიას ძმაკაცი. რეკავს ზარი!

კაცი ფანჯრიდან ხტება! ქალი კარს აღებს და... შემოდის ჭიჭიკია!

მთელი ქალაქი დვეიარეთ და ბრუნენტი ვერ ვიშოვეთ, ქალბატონო!

ჩეიარა ველოსიპედმა? — კი! — კაცი იჯდა ზედე?

ავტოპუსის გაჩერებაზე გოგო დგას. მიდის უცხო ბიჭი და უნდა, ავტორლიალოს:

მე მელოდები შენე? — ავტობუსი ხარ შენე? — „პაემანი“ თავდება.

მასპინძელმა სტუმარს სახელდახელოდ ჩურჩხელა და არაყი გამოუტანა. სტუმარმა ხელი არ ახლო არაფერს.

აიღე, კაცო! — არ მინდა! საერთოდ, ჩურჩხელა არ მიყვარს! — თხილი გიყვარს? — კი! — ფელამუში? — ისიც! — შე კაცო, აბა, ძაფს არც ჩვენ ვჭამთ!

კახელის სხვენზე თავი კაკალს გააგორებს კუთხიდან-კუთხემდე და ისევ გამოაგორებს, გააგორებს და გამოაგორებს, გააგორებს და გამოაგორებს...

გამბრახებული გიგა შვილს გასძახის: — ადი, ბიჭო, გაუტენე ი კაკალი, თორემ ვერანა ლამეს თეთრად გაგვათენებინებს!

ქურდი გურულს ძარცვავს — აზიურ ჩექმებს ართმევს. წვალობს გურული, ხუნვის, — ჩექმა ვინროა და ვერ იხდის. უცებ ცხარდება:

მომეხმარე, ძამა, ჩემდა ვიხდი, თუ?!

რევიზორი: რატომ არიან თქვენი ფერმის ღორები ასე სუსტად. ალბათ, კარგად არ კვებავთ!

უჩრხის მუშა: ჩვენი გამგეც ჩხირივითაა, მაგრამ არა მგონია, საკვებს იკლებდეს!

რამველი თევზაობს. თევზებს მტკაველით ზომავს. მტკაველზე უგრძესს წყალშივე აგდებს, პატარებს — სათლში. უყურა გამვლელმა და:

კაცო, რასა შვრები?! დაჭერილ თევზებს წყალში ყრი? — ქვე, შენი ჭირიმი, ერთი მტკაველი სიგრძის ტაფა მაქვს, მტტი არა!

კახელმა მოსწავლემ გაკვეთილი გააცდინა.

რატომ გააცდინე, ნიკა, გაკვეთილი? — მასწ., დედამ შარვალი გამირეცხა და დროზე არ გაშრა! — მეორეჯერაც გააცდინა ნიკამ. — ნიკავ, გუშინ რატომღა გააცდინე გაკვეთილი? — მასწ., თქვენს ეზოში თქვენი შარვალი ეკიდა თოკზე და მეგონა, თქვენ ვერ მოხვიდოდით გაკვეთილზე!

ხელოსანს დიდი კარადა გააკეთებინეს, მიატანინეს, დაადგმევინეს. რამდენიმე ხნის შემდეგ ოჯახის დიასახლისი იბარებს ხელოსანს, თქვენი გაკეთებული კარადა ჭრიალებსო! ახედ-დახედა ხელოსანმა, არა ჭრიალებსო! აი, ტრამვაი რომ ჩაივლის, მაშინ ჭრიალებს ხოლმეო! მაშინ შიგ შევალ და დაველოდები ტრამვიას ჩავლას, ვნახავ, რა მიზეზით ჭრიალებსო!

შევიდა. ტრამვიას ჩავლამდე ქალის ქმარმა შემოეჭრიალა კარი, გაიხადა პიჯაკი, გამოალო კარადა და... — რა გინდა აქ, შე... — ესლა რო გითხრა, ტრამვიას ველოდებიო, დამიჯერებ?!

შეკრიბავს გორალაიშვილმა, ს. ხა. ჭაპურიძემ, მზინ დიდავაშვილმა, ა. ჭა. ფოქიძემ, დ. ყაპალაშვილმა, ვ. თაყვაარაშვილმა.

უფროსის სიძლია უხირო თანაგზროვალზე

პაროდია

თუკი „შტატში ზიხარ“,
თუკი ხელფასს იღებ,
თუკი კარგად გესმის ჩემი ხმა, —
რატომ იგვიანებ?!
ადრე რად გარბიხარ?!
რატომ გაათეთრე ჩემი თმა?!

თუკი ტვინით სუსტობ,
თუკი ვერ მუშაობ,
თუკი ველარ ადგამ საქმეს თავს, —
რატომ არ მეშვები?!
რატომ არ მიდიხარ?!
რატომ არ აწუხებ სადმე სხვას?!

მივლა გახტაქა

ლექსიკონი

პატივმოყვარე — ვინც საკუთარ ცუდს ვერ ამჩნევს, სხვისას კი — კარგს.

ჟოჩალი — ყაჩაღი (ზოგიერთის გაგებით).

მივლინება — შვებულება (ზოგიერთის გაგებით).

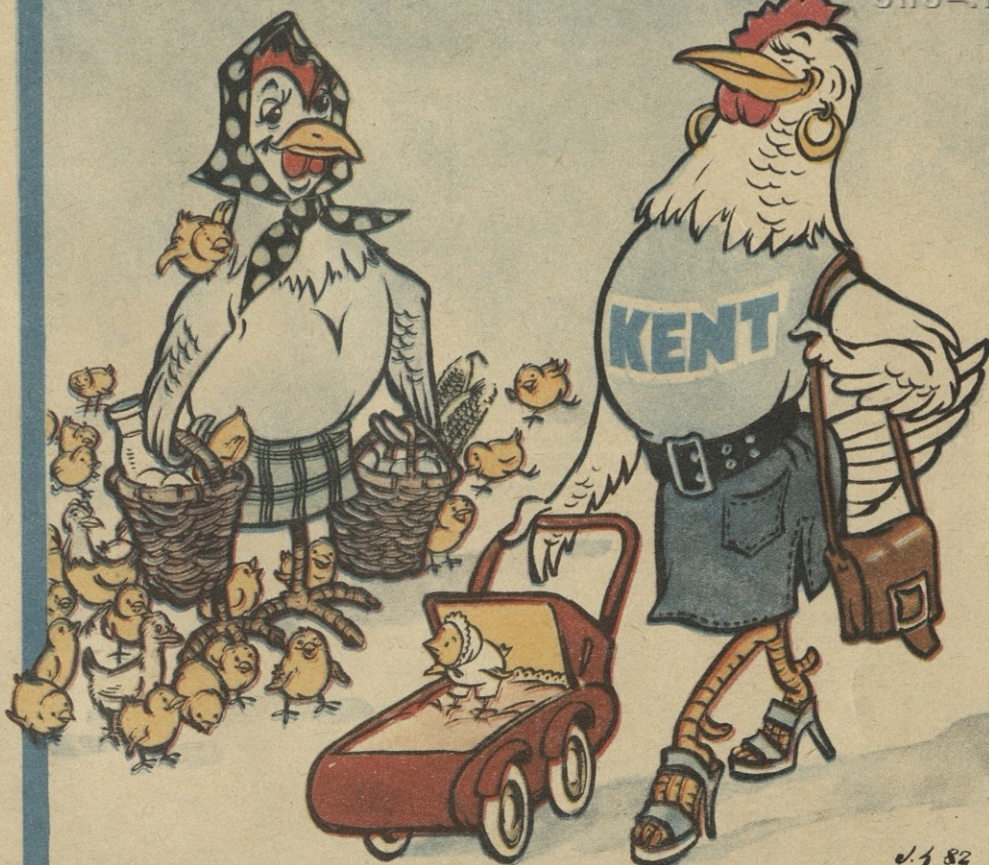
ფლიკველი — მსახიობი, რომელიც იმდენ როლს ასრულებს, რამდენი უფროსიც ჰყავს.

უური — სმენის ორგანო, რომლის აქტიურობა ენის პასიურობაზეა დამოკიდებული.

ალმანაქი თავაქი

ნახ. ბ. კანდელაკისა

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

— რატომ არა გყავს ერთი წინილაზა მატყი?!

— მე, განათვალა, შენსავით კი არა ვარ! — ფიგურას ვუფრთხილავი!

ფ რ კ ვ ე ბ ი

- ენა წ ი ნ ნუ გისწრებს, თორემ თავს მოგჭრის!
- უსახალოს სახელი არ გაუტყდება!

- გული რომ მოგივა, არ წაგივიდეს! — თავი შეიკავე!
- სიკეთე მას მიაქვს, ვისაც მისი მოტანა არ შეუძლია!

რომან ზუკაიშვილი

ნახ. ჯ. ლოლუასი

— სწავლა უკვე დიდი ხანია, დაგეწყომ! მამარეხს კი შარხანდღელი ჩემი ამოცანა ჯერაც არ ამოუხსნია!

საბინისა და იუსტიციის
შარხალი, ტიპოგრაფია
№ 20 (7630) ოქტომბერი
ბათუმის 1923 წ. ივნისიდან

3030 ლომიძე

„პროკოდის“
ფარცვაზაი

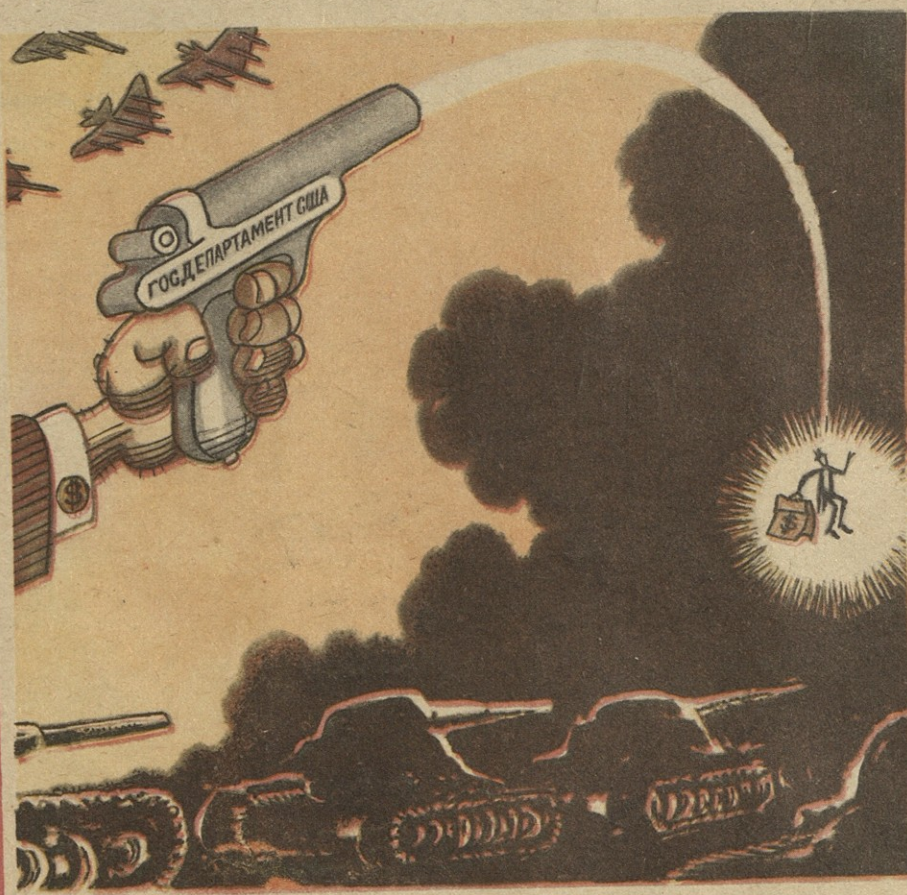
ჟურნალ „პროკოდის“ მხატვარ-კარიკატურისტთა ნაცადსა და სახელოვან გვარდიას თავიდანვე უმშვენებს მხარს სატირული ყალმის გამოჩენილი ოსტატი, ქართველი მხატვარი გივი ლომიძე, რომლის შემოქმედება დიდი ხანია გასცდა ჩვენი ქვეყნის ფარგლებს და საყოველთაო აღიარება პოვა. მისი ნაწარმოებები მსოფლიოს მრავალი ქვეყნის სატირულ-იუმორისტულ ჟურნალ-გაზეთებში იბეჭდება. ეს ნაწარმოებები გამოირჩევიან თემის აქტუალობით, პოლიტიკური სიმბახვილით, ჟანრობრივი მრავალფეროვნებითა და შესრულების მაღალ-მხატვრული დონით. ამიტომაც გივი ლომიძის პოლიტიკურ კარიკატურებს არაერთხელ დაუმსახურებია ჯილდოები საკავშირო თუ საერთაშორისო გამოფენებზე.

ამას წინათ რომში გამოიცა ჟურნალ „პროკოდის“ ანთოლოგია, სადაც შეტანილია ქართველი მხატვარი-კარიკატურისტის რამდენიმე ნამუშევარი.

გთავაზობთ გივი ლომიძის ორ ნახატს, რომლებიც სხვადასხვა დროს გამოქვეყნდა ჟურნალ „პროკოდის“.

რეიგანეკონომიკა — მოქვედაზაში!

სიგნალი ისრაელის მორიგი აზრასიისათვის!

მთავარი რედაქტორი ზაურ ბოლქვაძე

სარედაქციო
კოლეგია:

ზაზა ამირაჯიბი,
ნოზა ბარათია,
ზორის გურგულია,
ნოდარ ლუგვაძე,
რეზა თვარაძე,
ჯემალ ლოლუა,
ნოდარ მაღალაშვილი
(მხატვარი-რედაქტორი),

ალექსანდრე სანსონი,
ზაზა სიხარულიძე
(პასუხისმგებელი მდივანი),

გილა ფირცხალავა,
ჯანსუღ ჩარკვიანი,
თამაზ წიგვიშვილი,
ზაზა ზანიშვილი
(მთავარი რედ. მოადგილე),

ნაზი ჯუსოიტი.

ტექნიკური რედაქტორი
მიხეილ კახალაშვილი

გადამცემი ასაწმობად
30. 9. 82 წ.
ხელმოწერილია დასაბამად
28. 10. 82 წ.
ქალაქის ზომა 70x100
ფიზიკური ნაბიჯი
ფურცელი 1
საარტიკლ-საბამოცემლო
თაბახი 1,7
საქართველოს კვ ცკ-ის
გამომცემლობა
ლენინის ქ. №14,
შეკეთა № 2351. უფ 05804
ტირაჟი 145.000.
ჟურნალი გამოდის
ფეხში ორჯერ.
რედაქციაში შემოსული
მასალები ავტორებს
არ უბრუნდებათ.

ჩ ვ ი ნ ი მ ი ს ა მ ა რ თ ი:
380008, თბილისი-8, რუსთაველის
პროსპექტი, № 42.
ტ ე ლ ე ფ ო ნ ე ბ ი: მთავარი
რედაქტორის — 99-55-54, მთ.
რედ. მოადგილის — 93-19-42,
პ/მგ მდივნის — 93-10-78, მხატვარი-რედაქტორის — 99-02-38,
განყოფილებათა გამგეების —
93-49-32, რედაქტორ-ლიტმუშაკების — 99-02-38, მდივანი-მემაქანის — 99-76-69.

სატირო-იუმორისტისკი
ჟურნალ «Н И А Н Г И»
(На грузинском языке)
Тбилиси, пр. Руставели № 42.
Издательство ЦК КП Грузии
Типография Издательства ЦК
КП Грузии, Тбилиси, улица
Ленина № 14.

ფასი 20 კაპიტი
ინდეგნი 76137

